

Csifári T.: A Baradla-tetői-zsomboly. Az előadásban a közelmúltban felfedezett zsomboly bemutatására és jellemzésére került sor. Ezután több olyan kialakító tényezőt vett számba és elemzett az előadó, melyek a zsomboly keletkezésében szerepet játszhattak.

Dr. Lénárt L.: A Létrási-vizesbarlang klimatológiai vázlata. A szerző ismertette a barlangban kialakított mérési rendszert. Elemezte a mért anomáliák okait, kapcsolatot keresett a víz és a levegő hőmérséklete között.

Dr. Somogyi Gy.—Dr. Lénárt L.—Németh Gy.: A radonkoncentráció szezonális változása egyes bükk barlangokban és vizekben. A szerzők előadásukban kimutatták a Létrási-vizesbarlangban a radon koncentráció nagy ingadozását. Bizonyították, hogy a radon beszállításért a barlangi vízfolyás a felelős. Valószínűsítik, hogy a jövőben a radonkoncentráció alapján a különböző eredetű barlangi vizek elkülöníthetők lesznek.

Géczy G.—Somogyi Gy.: Radonmérések a Szemlő-hegyi-barlangban. A szerzők kimutatták a radonkoncentráció szezonális változásait a Szemlő-hegyi-barlangban. Úgy találták, ezt a barlangi lég-cirkuláció irányának évszakos változása idézi elő, miután az áramló levegő eltérő nagyságú falfelülettel érintkezik téli, ill. nyári félévben, mielőtt a mérési helyre érkezik.

Tihanyi P.: AV eszközök gyakorlati alkalmazása barlangkutatók oktatásában. Az előadásban néhány szemléltető eszköz került bemutatásra, majd barlangjárással, barlangfeltárással, barlangmentéssel kapcsolatos diákat láthattak a konferencia résztvevői.

Az előadások utáni vita során a jelenlevők számos javaslatot, észrevételt tettek. A konferencia vitáit az együttgondolkodás, az alkotó légkör jellemezte. Számos, karsztosodással kapcsolatos új szempont merült fel, ill. helyeződött új megvilágításba. A hozzászólások eredményeként több szakmai probléma megoldásának lehetőségei is felcsillantak.

A konferencia szakelőadásaira mintegy 40 főnyi hallgatóság jelenlétében került sor.

19 órától a TIT Székházban az alábbi vetített-képes előadásokat tekinthették meg a konferencia résztvevői:

Novotny I.—Dr. Lénárt L.: Cseppkövek, metszetek

Gönczöl I.: A Bakony barlangjai

Csifári T.: A Baradla-tetői-zsomboly

Tihanyi P.: Bihari expedíciók

Dr. Kéveiné Dr. Bárány I.: Karsztmorfológiai tanulmányok a mallorcai karsztokon

Novotny I.—Dr. Lénárt L.: Barlangos bélyegek, képeslapok

Dr. Zámbo L.: A Yucatan-félsziget karsztja

Május 30-án a konferencia résztvevői a Soproni-hegység területére kirándultak, itt a Balfi-tönk barlangjait keresték fel. A nap során a résztvevők között igen élénk, hasznos, sok tanulsággal járó vita alakult ki a megtekintett barlangok eredetét illetően.

Dr. Veress Márton

A METEOR-BARLANG FELMÉRÉSE

A KPVDSZ Vörös Meteor T.E. Barlangkutató Szakosztályának csoportjai, a Meteor-barlang feltárásának negyedszázados évfordulója alkalmából 1986. április 30. és május 4. között *dr. Dénes György* vezetésével kutatótábort szerveztek. A tábor célja volt a barlang újra felmérése, ismeretlen kürtők, hasadékok kimászása, vízfestés, szelvényfotózás, valamint VHS videofilm és fotódokumentáció készítése.

A tábor sikerét több napos előkészítő munka segítette elő (március 21—23., március 28—30., április 3—9., április 25—30.), melynek során kijelöltük a felszíni tábort, kialakítottuk a földalatti bázist, kiépítettük az elektromos vonalat és a híradóláncot.

Április 26-án 40%-os fluoresceines oldattal megfestettük a Titánok csarnokában a patakat. A megfestett víz május 5-én jelent meg a Vecsem-forrásban. A festéket más forrásban nem észleltük.

A fő tábor ideje alatt a Diogenes csoport tagjai a barlang addig még fel nem tárt kürtőit, hasadékeit mászták ki. A Központi csoport tagjai biztosították a tábor anyag- és élelmiszerellátását. A Foton csoport felszínen tartózkodó tagjai a Központi csoporttal közösen vízmintákat vettek. A Foton csoport barlangi részlege a térképező brigáddal haladva készítette a szelvényfotókat, valamint a video-felvételeket, fotódokumentációt. A Baradla és Vass Imre csoport tagjai a Foton csoport néhány tagjának segítségével a térképezési és szelvényezési munkát végezték.

Térképezési munka a Meteor-barlangban

A Meteor-barlangot eddig két alkalommal mérték fel. Először 1961-ben a Vörös Meteor barlangkutató csoportja, valamint B. Klingenfuss, M. Strässle 1973-ban. Az új felmérést egyrészt az indokolta, hogy egyik felmérés sem volt teljes, nem voltak fixpontok a barlangban és a mérési dokumentációkhoz sem tudunk maradéktalanul hozzájutni, valamint a veszélyessé vált jelenlegi bejáratot egy már inaktív nyelő megbontásával szeretnénk volna megszüntetni, melynek kijelölésére csak pontos térkép készítése után volt esély.

A Meteor-barlangban a bejáratról a Titánok csarnokáig fix pontokat helyeztünk el (Foton csoport), a többi szakaszt részben festett pontokkal (Titánok csarnoka, Agyagos), részben vesztett pontokkal (törmelékes szakaszok) mértük.

A térképezési munkát három szakaszra bontottuk:

1. A bejáratról a Titánok csarnokáig, valamint a felső törmelékes, inaktív nyelős járatok mérése (Baradla csoport).

2. A Titánok csarnokának és oldalágainak mérése (Baradla—Vass Imre—Foton csoport).

3. Az ún. Agyagos és oldalágainak mérése (Vass Imre csoport).

A bejáratól a Titánok csarnokáig az irányszög-mérést MOM típusú 20°-es leolvasású függőkompasszal, a lejtőszöget finn gyártmányú SUUNTO típusú lejtőszögmérővel végeztük (a nagy szintkülönbségek miatt a fokív használata nem jöhetett számításba). A hosszúság-mérést geodéziai acél mérőszalaggal végeztük.

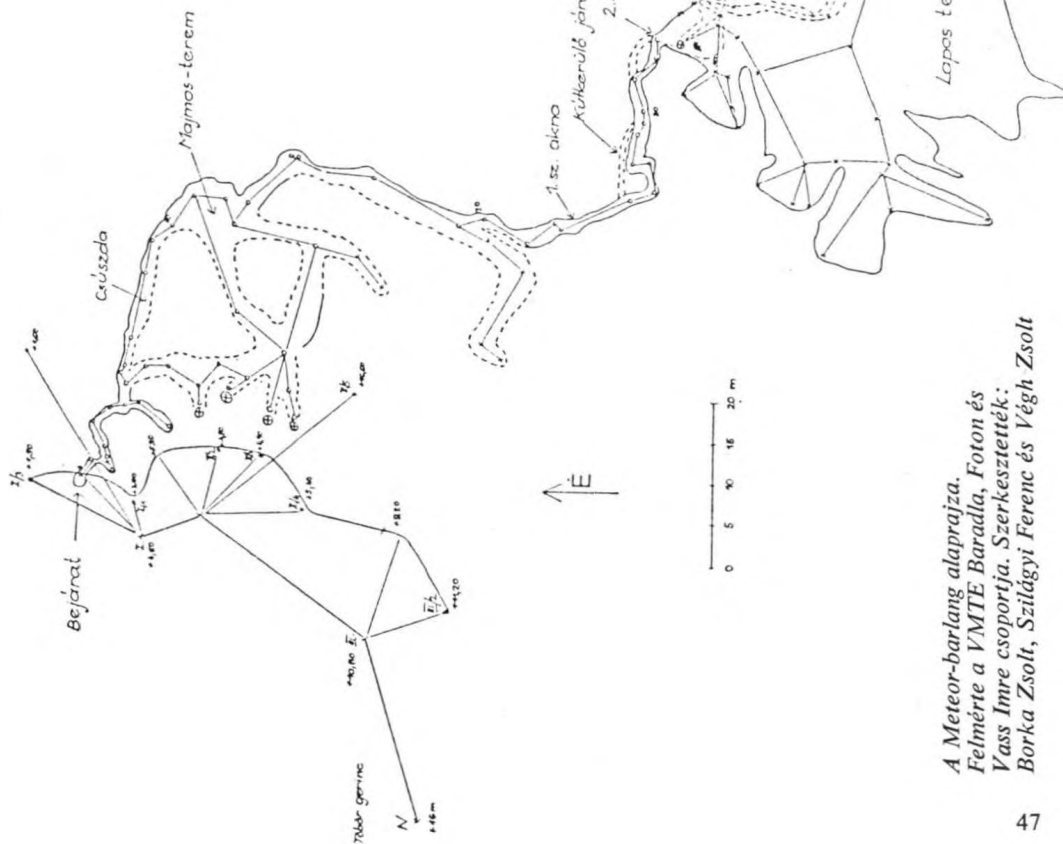
Az összes többi szakasz mérése a finn SUUNTO irány- és lejtőszögmérővel, a hosszúság-mérés acél és műanyag mérőszalagokkal történt.

A barlang fotószelvényezése a bejáratól a Titánok csarnokáig gyakorlatilag párhuzamosan haladt a méréssel (Foton csoport).

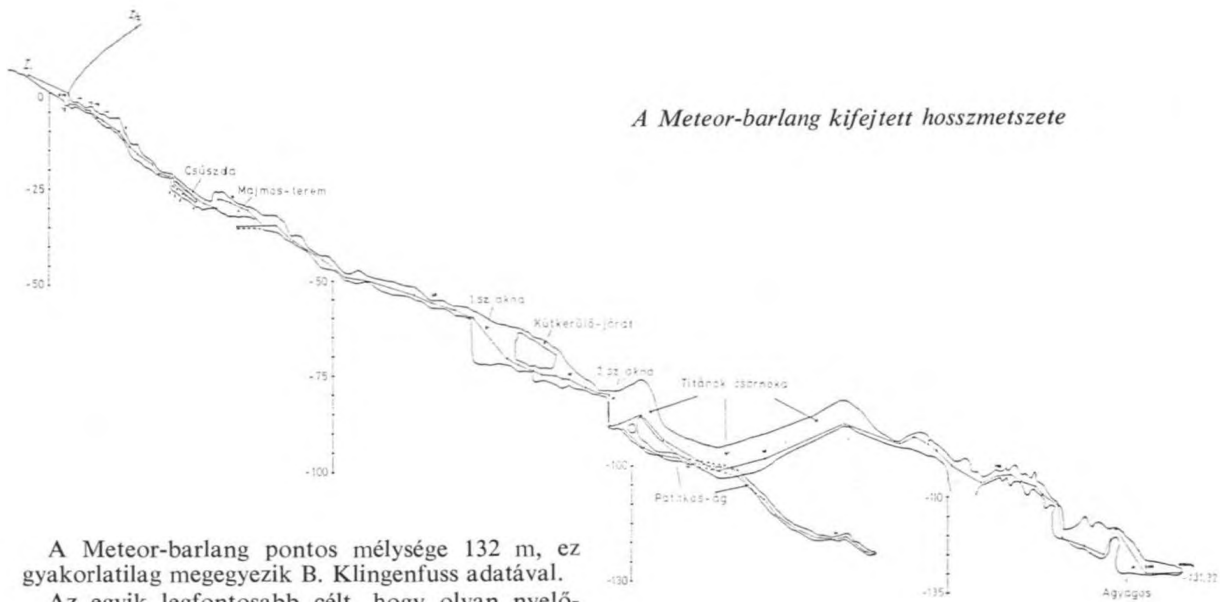
A térképezés során, ahol arra lehetőség adódott, több helyen zártuk a poligonjainkat (Titánok csarnoka, Majmos-terem stb.).

A felmérés eredménye. A barlang pontos hosszát nem tudjuk megadni, miután a járatok jelentős része omladékhalmazban helyezkedik el. A bejáratól a Titánok csarnokáig terjedő szakasz szinte egyetlen omladékhalmaz, melyben számos „kerülő” járat található, ezek közül csak a legfontosabbakat mértük fel. Ezek figyelembe vételével a Meteor-barlang hosszát kb. 500 m-ben adhatjuk meg.

Itt jegyeznék meg, nagy a valószínűsége, hogy a Titánok csarnokába a felső omladékos járatokból kisebb bontással le lehetne jutni (ezt Szenthe István is megerősítette), de ennek megkísérlése a nagyon nagy omlásveszély miatt szerintünk értelmetlen.

A Meteor-barlang alaprajza.
 Felmérte a VMTE Baradla, Foton és
 Vass Imre csoportja. Szerkesztették:
 Borka Zsolt, Szilágyi Ferenc és Végh Zsolt

A Meteor-barlang pontos mélysége 132 m, ez gyakorlatilag megegyezik B. Klingenfuss adatával.

Az egyik legfontosabb célt, hogy olyan nyelőszakaszt találjunk, melynek megbontásával új bejárat nyitható, nem tudtuk elérni. A felmérés után kiderült, hogy az ismert nyelőjáratok a felszínhez viszonyítva túl mélyen vannak és kivétel nélkül omladékban végződnek. Egy új bejárat nyitásának esélye erősen kétséges, jóval egyszerűbb a már meglévő bejárat helyrehozatala, biztosítása.

A felmérési és a szerkesztési munkákat *Borka Zsolt*, *Kovács József*, *Szilágyi Ferenc* és *dr. Végh Zsolt* vezették.

Itt szeretnénk köszönetet mondani a Magyar Állami Földtani Intézetnek, ezen belül *dr. Nagy Elemér* kutatási főosztályvezetőnek, hogy műszerekkel, fluoreszcenciával és még egyéb értékes segítséggel támogatta munkánkat. Külön köszönjük *Szenthe István* segítségét az ún. Agyagos részben végzett felmérési munkáknál.

Szilágyi Ferenc—Tihanyi Péter

A Titánok csarnokának új alaprajza

